

NOVÉ METODICKÉ MATERIÁLY K ÚZEMNÍ STUDII KRAJINY PRO SPRÁVNÍ OBVOD OBCE S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ

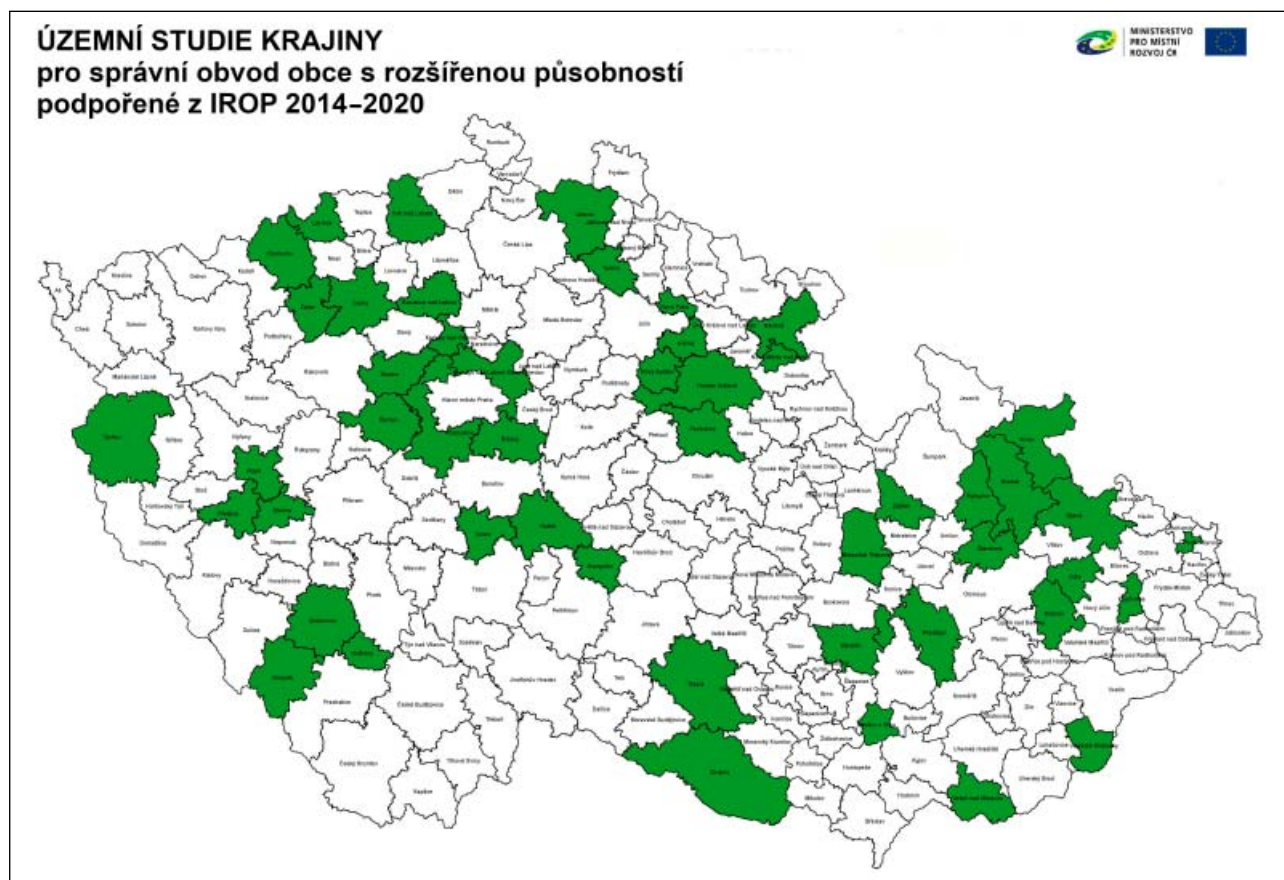
Karel Wirth

Ministerstvo pro místní rozvoj publikovalo dva nové metodické dokumenty k územní studii krajiny – aktualizaci metodického pokynu „Zadání územní studie krajiny pro správní obvod obce s rozšířenou působností“ a „Příručku k procesu zadání, zpracování a implementace územní studie krajiny pro správní obvod obce s rozšířenou působností“. Článek nejprve stručně představuje územní studii krajiny a poté se věnuje obsahu obou zmíněných dokumentů a jejich využití při tvorbě územní studie krajiny.

Na webu Ministerstva pro místní rozvoj byly v polovině června 2023 publikovány dva nové metodické dokumenty k územní studii krajiny – aktualizace metodického pokynu Zadání územní studie krajiny pro správní obvod obce s rozšířenou působností (dále také „Metodický pokyn“) a Příručka k procesu zadání, zpracování a implementace územní studie krajiny pro správní obvod obce s rozšířenou působností (dále také „Příručka“). V obou případech se jedná o společné metodické dokumenty Ministerstva pro místní rozvoj, Ministerstva životního prostředí a Státního pozemkového úřadu. Nežli se pustíme do představení obou dokumentů, je vhodné v krátkosti představit samotnou územní studii krajiny (dále také „ÚSK“).

Územní studie krajiny

Územní studie krajiny je územní studií ve smyslu stavebního zákona (zákon č. 183/2006 Sb.), resp. nového stavebního zákona (zákon č. 283/2021 Sb.). Jejím pořizovatelem je ze zákona orgán územního plánování. Podle Metodického pokynu „Cílem pořízení územní studie krajiny je vytvořit odborný komplexní dokument umožňující koncepční víceoborový přístup k řešení krajiny a jejích funkcí s využitím koordinační úlohy územního plánování. (...) Těžištěm řešení ÚSK je návrh a územní průmět opatření sloužících k předcházení a odstraňování následků nevhodného hospodaření v krajině a k adaptaci na negativní projevy

ÚSK pro správní obvod ORP pořízené z Integrovaného regionálního operačního programu 2014–2020

změny klimatu (...), jako jsou opatření k optimalizaci vodního režimu (včetně ochrany před povodněmi a suchem), ochraně obhospodařované půdy a ekosystémů a k podpoře biodiverzity. ÚSK rovněž navrhuje opatření přispívající ke zlepšení života člověka v krajině a ke kultivaci jeho užívání krajiny, jako jsou opatření k ochraně krajinného rázu, k vytváření podmínek pro rekreaci, ke zlepšení prostupnosti krajiny a k usměrňování rozvoje sídel a dalších abiotických struktur v krajině.“

Uvedenými tématy se lze v zásadě zabývat v územní studii různého měřítka, podrobnosti a velikosti řešeného území (územní studii krajiny si např. pořídily některé kraje), z praktických důvodů se však předchozí dotační podpora z Integrovaného regionálního operačního programu 2014–2020 soustředila na ÚSK pro správní obvod obce s rozšířenou působností (dále také „ORP“) a stejně tomu bude i v připravovaném novém dotačním titulu z operačního programu Životní prostředí 2021–2027. Pro tento rozsah řešeného území ÚSK (a tomu odpovídající míru podrobnosti řešení) jsou také oba uvedené metodické dokumenty primárně formulovány. Podstatnou výhodou ÚSK pro správní obvod ORP je, že umožňuje zabývat se problémy v krajině, které přesahují rámec jedné obce, přitom ovšem ve větším detailu, než jaký je dosažitelný v dokumentu řešícím celé území kraje.

K dokreslení významu již zpracovaných ÚSK zbývá uvést, že v programovém období 2014–2020 bylo s podporou z Integrovaného regionálního operačního programu pořízeno celkem 49 ÚSK pro správní obvod ORP, které svým řešeným územím pokrývají více než 23 % rozlohy Česka.

Metodický pokyn Zadání územní studie krajiny pro správní obvod obce s rozšířenou působností

Jedná se o druhé aktualizované a doplněné vydání Metodického pokynu, které nahrazuje předchozí verzi z roku 2016. Cílem dokumentu je metodicky sjednotit základní požadavky na obsah a členění ÚSK pro správní obvod ORP. Metodický pokyn klade požadavky na:

- obsah řešení ÚSK;
- formální úpravu obsahu a uspořádání ÚSK;
- další požadavky, např. na provedení konzultací a na zpracovatelský tým.

U dalších požadavků Metodický pokyn rozlišuje, které požadavky vyplývají přímo ze zákona (např. povinnost nechat zpracovat ÚSK osobou s příslušnou autorizací), které vyplývají z pravidel dotačního titulu v operačním programu Životní prostředí, a které nevyplývají ani ze zákona, ani z nastavení dotačního titulu (a tedy se striktně nevyžadují), ale důrazně se doporučují na základě zkušeností s pořízováním ÚSK v minulém programovém období.

Požadavkem operačního programu Životní prostředí je také soulad ÚSK s uvedeným Metodickým pokynem. ÚSK by se tedy měla zabývat výše uvedenými tématy, jako je vodní režim, ochrana půdy, krajinný ráz atd. a měla by k jejich řešení navrhnout určitá opatření. Podobně jako v předchozí verzi, i aktualizovaný Metodický pokyn ponechává pořizovateli volnost ohledně toho, do jaké hloubky bude požadovat se řešením jednotlivých témat zabývat, jaká opatření bude požadovat apod. Rámec pro ÚSK je tedy jednotný, řešení konkrétní ÚSK však bude přizpůsobeno na míru potřebám daného území, vyplývajícím např. z charakteru řešeného území (nížiny vs. kopce, krajina převážně zemědělská vs. lesnatá vs. silně urbanizovaná vs. krajina po těžbě apod.), či z rozdílné úrovně podkladů, které jsou pro dané území k dispozici, např. z míry naplnění sledovaných jevů v územně analytických podkladech.

Příručka k procesu zadání, zpracování a implementace územní studie krajiny pro správní obvod obce s rozšířenou působností

Příručka svým obsahem navazuje na Metodický pokyn. Jejím cílem není klást další požadavky na zadání a obsah ÚSK, ale podrobněji ukázat možnosti naplnění požadavků Metodického pokynu, mj. i na praktických příkladech, většinou inspirovaných některou z již zpracovaných ÚSK.

Zatímco Metodický pokyn se soustředí na formulaci zadání ÚSK, Příručka se zabývá celým životním cyklem ÚSK od přípravy zadání přes výběr zhotovitele ÚSK, tvorbu doplňujících průzkumů a rozborů a tvorbu návrhu ÚSK až po použití již dokončené a schválené ÚSK v praktické činnosti orgánu územního plánování, jakož i dalších významných aktérů, jako jsou orgány ochrany přírody, pozemkové úřady (při pořizování pozemkových úprav), stavební úřady (při posuzování souladu záměru s cíli a úkoly územního plánování v případech, kdy se nevydává závazné stanovisko orgánu územního plánování podle § 96b stavebního

Nové metodické dokumenty k ÚSK

Zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj

zákona), orgány ochrany zemědělského půdního fondu, orgány státní správy lesů, vodoprávní úřady a správci povodí a v neposlední řadě samozřejmě samotné obce.

Do největší hloubky se Příručka zabývá fází návrhu ÚSK a fází její implementace. V samostatné kapitole je jako průřezové téma rozebírána problematika konzultací ÚSK s relevantními orgány veřejné správy a s veřejností.

Oba dokumenty, Metodický pokyn i Příručka, jsou v závěru doplněny bohatým slovníkem vybraných pojmů.

Závěr

Oba představené metodické dokumenty jsou k dispozici na webu MMR na adrese: <https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo/stanoviska-a-metodiky/stanoviska-odboru-uzemniho-planovani-mmr/3-uzemne-planovaci-podklady-a-jejich-aktualizace/metodicke-materialy-k-uzemni-studii-krajiny-pro-sp>. Lze si jen přát, aby si našly cestu ke svým uživatelům a aby přispěly k hojnému počtu územních studií krajiny pořízených v aktuálním programovém období, k jejich kvalitnímu zadání a zpracování a v konečném důsledku především ke zlepšení stavu naší krajiny.

*Ing. arch. Karel Wirth
Odbor územního plánování
Ministerstvo pro místní rozvoj*

ENGLISH ABSTRACT

New Methodological Materials Dealing with the Landscape Spatial Study for the Administrative District of the Municipality with Extended Powers, by Karel Wirth

The Ministry of Regional Development has published two new methodological documents on the landscape spatial study - an update of the methodological guideline "Assignment of a landscape spatial study for the administrative district of a municipality with extended powers" and the Manual on the process of assignment, processing and implementation of a landscape spatial study for the administrative district of a municipality with extended powers. The article first briefly introduces the landscape spatial study and then discusses the contents of both documents and their use in the development of the landscape spatial study.